

Kiadó hivatal
ifj. CSÁTHY KÁROLY
 gazd. akad. könyvkereskedése
 DEBRECZENBEN,
 hová az előfizetési pénzeket és
 hirdetésekért kérjük küldeni.

Hirdetések előre fizetendők: minden 5 hasábos
 petti sor egyszeri íglatásnál 5,
 többszörinél 4 kr. — Bélyeg-
 díj 30 kr.

TISZA VIDÉK.

Debreczen, Szabolcsmegye és Hajdukerület vegyes tartalmú

HETI KÖZLÖNYE.

Nagyobb terjedelmű, mint szűzleten több ízben megjelenő hirdetések, alku szerint a legjutányosabban közöltetnek.

Szerkesztői iroda:
 Debreczenben, Főter 7-ik sz.
 Hová minden a lap szellemi
 részét illető közleményt kérünk
 küldeni.

Nyitár alatt minden három ha-
 sábos garmondsor 10 kr. és
 30 kr. bélyegdij.

Előfizetési díj:
 Postán küldve . . . . . 4.—
 Félévre . . . . . 2.—
 Évnyegyre 1.20

Előfizethetni **Debreczenben** ifj. Csáthy Károly gazdasági akadémiái könyvkereskedésében. **H.-Böszörményben** Lányi Márton kereskedésében. **Pesten** Neumann B. első magyar hirdetési irodájában, (Kigyó-utca 6. sz.) hol egyszersmind hirdetések is felvétetnek. **Nyiregyházán** és **Nagy-Kállóban** a postahivatalnál. Egyébiránt a postahivatalok útján, legzélszerűbb ötkrajzáros utalvány által.

Nehány szó

a „Tisza“ biztosító intézet tervezetéről.

Beküldetett hozzánk azon biztosító intézet tervezete, melyről lapunk újdonsági rovatában már említést tettünk.

Ez „Emlékirat“ igen alaposan fejtegeti egy biztosító intézetnek Debreczenben, mint az alföld egyik leggazdagabb városában felállításának nemcsak jogosultságát, hanem egyszersmind szükségességét.

Ez intézet létesülése városunkat s vidékünket közelebről érdekelvén, rövid kivonatban ismertetni fogjuk azon elveket, melyek szerint az, a most már megindult aláírások után ítélve, igen valószínű, hogy létesülni fog.

Az intézet „TISZA“ nevet viselend, s eszközölni fog tűz, jég, élet és szállítmány-biztosításokat, s közvetít ingatlanokra jelzálogkölcsönöket is.

Hazánkban a biztosítás tárgyát képező értékeknek, a már meglehetősen számban fennálló intézetek dacára, alig van eddig néhány százaléka biztosítva, s így van még tér, mely elfoglalásra vár, s okszerű szervezkedés, a kor igényeihez, s a váltott viszonyokhoz alkalmazkodás mellett, a sikerre való kilátás biztos.

A meglevő tér elfoglalását, teljes mérvben fejlődését a „Tisza“ a nemzetgazdaságtan által oly sürgetően ajánlott helyi központok felállítása által akarja elérni.

A helyi központok, úgy társadalmi, mivelődési, mint üzletforgalmi tekintetben szétosztják, egyensúlyozzák a tömegeket, azokat rendben, összhangban tartják. A decentralizáció az önállóság fokozása mellett szabadabb mozgathatást, az erők nagyobb-mérvű kifejtését eredményezi, míg ellenben a centralizáció csökkenti az egyesek működési erejét s miután a biztosító intézeteknél, az összes intézet gyarapodása az egyes ügynökségek által elért siker nagyságától függ, bénítólag hat magára az összes intézetre is.

TÁRCZA.

A bécsi dohányáruló nők életéből.

Élettanilag bírálja Cs. K.
 (Folytatás.)

Kényszerülve vannak ezen nők magokat az úgynevezett „Barátok“ karjai közé vetni, kik legtöbbszörre uzsora mellett még feslett életű emberek, és így egy szegény teremtesnek már szolgálata kezdetétől fogva, kényszerített állása van.

Ha egyszer szolgálatba belépett, — kénytelen jókor reggeltől esti tíz óráig a dohány árulási boltban maradni. Neki szolgálatát a legnagyobb figyelemmel kell teljesítenie. Érdeklése kettős, s vagy urnójéhez, vagy urához kötvék, mert minden kárért felelős, mi biztosítékából levonandó; köteles minden vevőt a legnagyobb barátsággal kiszolgálni, hogy e tőzsdé jó hirbe jöjjön; mert különben kenyéradójának kegyét veszíti.

És micsoda zsoldjuk van ezen fehér rabszolgáknak. 15—16 órai napi szolgálatukért havonként 20—25 frt, legjobb esetben 30 frt, miből nekik a szó szoros értelménél fogva élni kell, mosást, piperét is beleértve, mely utóbbi — mivel mindég csinosan kell megjelenüknök, — nem kis dolog a kiadásnál. Ezenkívül egy dohányáruló nőnek két harmadrésze sem szabad a vasárnapból vagy ünnepből, mely napon szabadok volnának, sőt ép ellenkező, mert az

Ez elvet a szervezésben igen helyes alkalmazásban akarja a „Tisza“ az ügynökségek egy részének oly mérvű önállósággal felruházásával keresztülvinni, mely a kérdéses ügynökségeket mindmennyi helyi központtá teendő, s a mellett az intézet kellő biztonságáról is gondoskodva lesz.

Az intézet a biztosítási ügyben a reform tetejére lép, úgy a tűz- és a jég, mint az életbiztosításnál oly újításokat fog behozni, melyek a biztosítottak érdekeit a legnagyobb méltánylatban részesítik. — Kiemeljük itt, hogy az életbiztosításnál az öngyilkossági és háboruban történő elhalási esetek is bevonatnak a számításba, mely utóbbi kedvező alkalmazkodás leend az általános védkötelezettségi törvényhez.

Az intézetnek nem a központon, hanem Debreczenben felállítását az Emlékirat a 11. lapon a következőkben indokolja:

„Szükségesnek láttuk röviden érinteni azon indokokat, melyek a társulatnak nem a központon, hanem az alföld egyik vidéki városában való felállítására vezettek. A decentralizáció elvét akarjuk ezáltal érvényre emelni, s helyi központok felállítása által mintegy emancipálni társulatunkat, hogy a legnagyobb befolyás alól, melyet a pesti hitelintézetekre s főleg ezeknek tüke-elhelyezésére a fővárosi pénzpiac s a mondhatni Bécestől függő börze gyakorol.

„Biztosítási díjakból hány meg hány millió frt tüke vándorol évenként a vidékről Pestre, mely tőkét leginkább a mezőgazdaság fizeti. E tüke Pesten összehalmozódva, azt kevés jóindulattal igen gyümölcsözően lehetne elhelyezni úgy, hogy az nagyobb összegekben épen azon mezei gazdaságok felsegélésére fordíthatnák, a melytől mint biztosítási díj, apránként elvonatott, s nagy tökévé összefolyt. Ezt azonban a fővárosban létező biztosító intézetek nem teszik, hanem leginkább lombard üzletekben forgatják tőküket, a miből a biztosító közönségre vajmi kevés haszon járul.

„Társulatunk a biztosításból begyűlt tőkéket nem akarja és nem fogja a börzespekulációk esélye-

ily napokon sokkal élénkebben megy az üzlet, mint bármikor.

Ilyen formán sokkal rosszabb reájok nézve, mint a dolgozóházbeli bünösöknek, mert ezek legalább ünnep s vasárnap pihennek; és mi az élelmöket illeti, könnyű kiszámítani, havonként 25 frt, tehát egy napra esik 85 kr, mosást leszámítva. Ruházatra lakásra mi marad? hogy ezt kellemsé tegyék.

Ép azért kényszerítve vannak a legmértékletesebben élni; egy főzet kávé, mi jó bécsiiesen mondva „kotyvalék“, főtoplálék, hozzá legfeljebb 2 kr ára kenyér s 2 kr ára vaj. És alig hiszi az ember, hogy minden nélkülözés dacára igen sok példa van reá, kik a legerkölcsebbek ezen szerencsétlenek közül.

Még személyi szabadságok sem nagy, mert miután 10 órakor az üzlet bezáratik, s egy ilyen szegény teremtes testileg kitáradt, alig várja, hogy éjjeli lakát feltalálja, mert másnap reggel 5 órakor ismét elhagyja azt, hogy pontosan megjelenhessen a kitűzött időre, a nehéz foglalatosságához ismét hozzáfogandó.

E mellett nem egyszer történik meg, hogy a hazamenetnél idegenektől szállodákba kecsgettettek, és ha ott pénzbeli reményök megesalatt, lopás által kárpotolják magokat.

Borzasztó hosszú ujkokra nem akadt keztyüs, ki alkalmas keztyüt tudott volna készíteni. Épen így vándorolnak ők egyik tőzsdéből a másikba, reménylik, hogy jobb helyök leend. Én sokakat ismertem, kik egy év alatt a posta-utca szegleténél, a félmentésnél, továbbá a Lipót-városba, azután Gampendorfba

inek kitenni, hanem azt escomptüzlet útján ugyanazon mezei gazdaság felsegélésére fogja kellő gyümölcsötzetés mellett fordítani, mint a melytől az biztosítási díjakból nagyobb tökévé összefolyt.

„A biztosítási ügynek a megváltozott korigényekhez képesti reformálása, a szervezkedés egyszerűbbítése által eszközöndő költségkimelés, a befolyt tőkéknek gyümölcsözően bár, de oly módon elhelyezése, hogy azokból mezei gazdaságunkra előny háramoljék, — lesznek a fölvek, melyek keresztülvitelében következetesek fogunk maradni.“

Elég legyen ismertetésül e társulat létesítésének céljáról és módzatairól ezuttal ennyi. Alkalmilag visszatérünk e tárgyra s addig is azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a vidék és Debreczen, a saját maga jól felfogott érdekeiben mindent elkövetend, hogy ez eszme minél hamarabb realizáltassék.

Cselédügy.

Midőn nálunk a cselédügy napról napra türethetlenebb viszonyokat teremt a cselédtartókra nézve s legkisebb kilátás sem mutatkozik, hogy ez ügy valahára megfelelően rendeztessék, nem tartjuk érdektelennek Pest város tanácsának a cselédhivatal és rendszabályok életbeléptetése végett most kibocsátott hirdetményét a mi hatóságunkkal is megismertetni.

1) A cselédhivatal személyzete hivatalos működését f. évi november 1-én hal-tér 4. szám alatti helyiségében fogja megkezdeni, hol Pest városa területén jelenleg szolgálatban levő minden cseléd folyó évi december 31-ig köteles magát bejelenteni, hol előéletét igazolván, bejegyeztetik és a cseléd-rendszer 15. §-sa értelmében 50 kr díj lefizetése mellett cselédkönyvvel ellátatik.

2) Minden egyén, ki Pesten jövedőre mint cseléd szolgálatba lépni kíván, akár helybeli, akár vidéki legyen az, a cselédhivatalnál 24 óra leforgása alatt jelentkezni tartozik, hol előéletét igazolván beíratik, és cselédkönyvvel ellátatik. — A cselédhivatalnál akkor is kell jelentkezni, ha valaki a szolgálatból kilép, vagy egyik gazdtól a másiknak szolgálatába áll.

3) Cselédnek nevezetik oly egyén, legyen az férfi vagy nő, ki magát házi vagy gazdasági teendők végett bizonyos bérért és időre más irányában lekötetlezi.

és végre az év végén ismét a belvárosba termettek.

Nem egyszer-kétszer történik meg, hogy vevők némely dohány-tőzsdékben az eladó nőktől igen hidegen fogadtattak, többnyire ezoknál fogva, mert rossz üzletet csináltak E miatt a pénzügyi igazgatóságnál már sok panasz emeltetett.

Négy fal közt bezárva, hol a levegő rossz, mert a léghuzam akaratosan el van zárva, a nedvesség miatt, az ilyen szerencsétlenek főfájásban szenvednek különösen esős és ködös napokon, mivel az ártalmas Nikotin kigőzölögése nem gőzölöghet el. Magabavéve, hogy minden oldalról igazságosak legyünk, figyelembe kell venni a lakás-hiányt s a nagy versenyt. Előbb törvényesen meg volt határozva, hogy egy dohányáruló bolt 500 lépésnyire legyen.

Hogy most ezt semmiképp meg nem tartják, látszik az onan is, hogy minden 10 lépésre dohánytőzsdére bukkanni. Eltekintve a borzasztó versenyt, mely ez által létrejött, legtöbbszörre a szabadalommal bírók alig képesek egy alkalmas helyiségre szert tenni, és a szivar árulást haszonnal folytatni. És e miatt nem ritkán történik, hogy a legcsalékonyabb módhoz nyulnak és a régi üzlettulajdonosokat helyiségökből, magas boltbér ígérlet mellett kiturván, azoknak egész családjaik ez által egészen tönkre mennek. Mäskülönben a verseny miatt zár alá vétetnek igen sok szivar áruló boltok, mert a belvárosban ép úgy mint a külvárosban létezik dohánytőzsdé, mely naponta alig ad el 50 szivart.

(Folyt. köv.)

4) Szolgálati könyv nélkül szolgálatba lépni nem szabad; — vidéken felfogadott egyének jöhetnek ugyan Pestre és felfogadó gazdáikhoz beállhatnak, de ezek által a cselédhivatalnál utólagosan bejelentendők.

5) Oly gazdák, kik az évek csak egy részét töltik Pesten, magukkal vidékről hozott cselédeiket bejelenteni nem tartoznak, de ha ezek a szolgálatból kilépnek, és azonnal haza nem utaznak, hanem tovább is Pesten maradni szándékoznak, szintén kötelesek a cselédhivatalban jelentkezni.

6) Azon gazda, ki cselédet keres, a cselédhivatalnál jelentkezik, díj 50 krt előre lefizetvén, a hivatal a kívánt szolgálatra alkalmas egyéneket utasít hozzá mindaddig, míg ezek közül a gazda tetszéséhez illő egyént talál s felfogad.

7) Jövedőre cselédszerzésre a hatóság által engedély senkinek nem adatik; az eddig kiadott engedélyek pedig csak az engedélyt nyert egyének személyére érvényesek.

8) Engedély nélkül cselédszerzés tilos.

9) Az engedélylyel bíró cselédszerző magán intézetek tulajdonosai kötelesek az általuk elhelyezett, illetőleg náluk jelentkező cselédekről a hatóság által előírt könyveket vezetni, ezeket a cselédhivatalnál hetenkint bemutatni, s oly cselédet, ki a cselédhivaltól nyert szolgálati könyvvel nem bír, sem könyveikbe bevezetni, sem ajánlani nem szabad.

10) Más gazdánál szabályszerűleg lekötöztetett cselédet felfogadni, vagy más cselédjét a szolgálat elhagyására, vagy a szegődés meg nem tartására csábítani tiltatik.

11) Cseléd, ki magát akár szabályszerűleg, akár csak szóbeli egyesség által is lekötöztette, — más szolgálatba nem állhat.

12) A gazdák és cselédek kölcsönös jogai és kötelesegeiről a szolgálat ideje alatt, nem különben az elbocsátásról vagy kilépésről szóló rendszabályok a cselédrendtartás III. és IV. fejezeteiben foglalják, mely rendszabályok a közönség által a cselédhivatal helyiségében 6 krajczárért megszerezhetők.

Ujdonságok.

— **A „Tisza” biztosító intézet** alapítói naponta szaporodnak. Majdnem minden jónevű czég szíves készséggel támogatja aláírásával e vállalatot. Az alapítók közt ott látjuk Fráter Imre, Komlóssy Imre, Huzly Károly, Pusztay Lajos, Holländer Gyula, Deutsch Jakab, Szepessy Gusztáv, Löwenberg Jakab, Posszert János, Biedermann és Braunfeld, Rickl József Zelmós, Guttman Mór, Rott Lipót és testvére, Klein Ignác, Göltl Nándor, Abraham László, Borsos Ferencz, Gálócsy Gusztáv, Hoffmann József, Schweitzer János stb. neveit s az e nevekben nyilatkozó bizalom elég kezeséget szolgáltat arra, hogy ez intézet, mely annyi előnyt fog hozni városunkra és vidékünkre, most már csakugyan léteztetni fog. — Ajánljuk ez intézet ügyét vagyonszámba polgáraink figyelmébe.

— **Mikor Debreczenben** a Csokonai szobrot leplezték, a roppant néptömeget ugyancsak megámulta néhány atyafi, kik miután közelre nem férhettek, az egész ceremóniát csak távolról szemlélhették. „Mi lehet ott komám?” kérdi az egyik. „Nem tudom, — válaszol a kérdett, — de a tiszteletest hoztam volt befele, hát ő mondta, hogy valami Csokonait jött megnézni, a ki hajdanában igen nagy ember volt.” „Hm, melyik lehet az? tán a ki a beszédet tartja ott? Bizony komám, derék szál legény is az!” s ezzel fejével a szobor felé bólintott. „Hiszen komám, nem olyan nagy az azért, hanem hogy a szót mindenki meghallja, lát tudja kend — asztalra állt.”

— **Csokonai Vitéz Mihály** szobrának minden nap sok nézői vannak, különösen a falusi atyafiak óra száma elnézik az érc-embert. Egyik azt mondja: azért emelték azt Csokonainak, mert mindent megjósolt. A másik atyafi már meg is bírálja a szobrot, azt mondván, hogy bizony tölre jól felöltöztették, adtak rá nagy köpenyget, s rókaprémest mentét. Így aztán ha künn marad is a szabad ég alatt nem fázik meg. — Boldog együttüség!

— **Burszki István** Debreczenben lakó festő, Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében egy igen sikerült tanulmány-főt állított ki. A kép művészi kezet árul el, mind a színezés, mind általában a kivitel kívánni valót nem hágy.

— **A debreczeni királyi törvényszékhez** ülnökségiért folyamodványok, — mint halljuk, — legközelebb vizsgálat alá kerültek. A folyamodók szerfelett sokan vannak. — A fő- és al-járásbíróságokra aránylag kevesebb folyamodás adatott be.

— **Illésy György** haláláról a következő gyászjelentést vettük: Bánattól lesújtva tudatom gyermekeink, szüleink, testvéreink s egyéb rokonaink nevében is, — ismerőseink és jóakaróinkkal, s az egész nagy közönséggel felejthetetlen férjemnek, Piroška kis leányom és Zoltán kis fiam édes atyjának, Illésy György 1847°-diki honvéd tüzmasternek, a „Hon” főmunkatársának 1871. okt. 21-én mnkás életének 40-dik, boldog házasságának 11-dik évében, négy évi betegeskedés és 44 heti súlyos szenvedés után történt kimúltát. A boldogult tetemei 24-én délutáni 3 órakor az országút 18. sz. alatti háztól a helyét hitvallásu szertartás szerint tartandó tisztességtétel után a kerepes-uti temetőben fognak a természetnek visszaadni. Özvegy Illésy Györgyné Ember Lina.

— **Debreczen városnak** igen sok mellék-utcáin most készültek el a gyalog-járdák, különösen tekintet volt azon helyekre, a hol nagyobb a közlekedés, s a hol leginkább sár szokott lenni; a gyalog-járdák építésére régóta nagy szükség volt Debreczenben, jelenleg is bár több ezer öl gyalog-járda készítettett el, s a hiányon némi részben segítve van; de nagyon kívánatos volna, ha minden évben meghatározott mennyiségű járdák készítettének oly utcákon, a hol még most is feneketlen sárban kell uszni a járókelőknek.

— **Felhívás.** Kéretnek a debreczeni tisztelt iparosok, hogy egy- a saját érdekében f. hó 29-kén délután 4 órakor pontban a n.-csapó-utczai Kainrath-féle kávéház nagytermében tartandó értekezletre minden szakkülönbség nélkül minél nagyobb számmal egybegyűlni sziveskedjenek.

— **Keller és Zsitvay** pesti jóhírű divatkereskedésnek mai számunkban közölt hirdetését ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe, kiknél valóban jutányosan vásárolhatni.

— **Debreczen halad,** mert az iparosok is egyület, még pedig művelődési egyület szándékoznak alakítani; ideje is már egyszer. — Üdvözljük előre is.

— **A tél közel,** mit a híres debreczeni kofák a gróf Dégenfeld-háztól egész a nagytemplomig hirdetnek is, mint régi szokás szerint, ők most is úgy „con amore” ülnék gélában teknők mellett s boszantják ocsmány beszédek által a finom érzésű közönséget. — Ideje volna már egyszer, ha derék kapitányi hivatalunk létszámukat megkevesbitné. Ez igen üdvös lenne sok tekintetből; de még üdvösebb: ha a kofák árulási helyeit valahára szegletenkint határozná meg, mint ez minden nagyobb városban így van. — Vagy ez is ujévre vár?

— **A legjobb ítélőszék** tegnapelőtt a következő esetet tárgyalta: Biharmegyei Felső Tóthon két testvér lakott: Pópa Onus és Pópa Flóris. A fiatalabb, Flóris, szerencsésebb volt bátyjánál, vagyonokra tett szert, és az öregebb, Onus, öcsésénél napszámában dőlgözött. Egyszer valami mezei nap-számra mentek ki ketten, és mivel cserjéket mentek irtani, Onus baltát is vitt magával. Utközben be-
tértek egy korcsmába, ott idogálás közben öcsze-
szálkoztak valami felett és Flóris ráütött bátyára. Ez nem akart verekedni, hanem kiment a korcsma-
ból. Flóris oda is utánna szaladt, s az utcán öklé-
vel még háromszor fejbe ütötte bátyját. Ez a kezé-
ben levő fejszével visszaakarta riasztani öcsét és
hozzá vágott, de oly szerencsétlenül, hogy Flóris
halantékán találva halva összerogyott. A biharmegyei
törvényszék Pópa Onust ezen tényéért 3 évi,
köz munkával súlyosított börtönre ítélte, de a leg-
felsőbb ítélőszék a számos enyhítő körülmény figye-
lembe vételével, egy évi fogságra szállította alá a
büntetést.

— **A „Nyíri Közlöny”** érdemduis ujdondásza árgusi szemekkel kíséri a „Tiszavidék” hasábjait, figyelmét a legkisebb részletekre kiterjeszti annyira, hogy hinnünk kell, miszerint a „Tiszavidék” létét is irigylő. Bölcse tanácsait figyelembe vesszük, hogy ha más szemé-
ben a szálkát nagyító üvegen nem nézi, és nem követi a
rég latin közmondást: „figulus figulum odit.”

— **A Nyíregyházán** létező ágostai egyházke-
rületi tanítóképzede jelen évben szomorú helyzetbe jutott. A képezdészek száma nem hogy szaporodott volna, hanem nagyon is megapadt: csupán 6 fiatal egyén látogatja a tanórákat. Mult héten pedig október 23-kán, egyik tevé-
kony, szerény magaviseletű és szorgalmas tanára, Braun
Endre élte tavaszán, alig 26 éves korában, tudóvészben
jobbélre szenderült. Temetése 24-kén, délutáni fél öt
órákor történt meg, s a képezde udvarán a kora elhunyt
felett barátja és iskolatársa Ziman János, volt helybeli
segéd-lelkész, most képezdei tanár, díszes közönség előtt
tartott szép megható beszédet.

Örök béke lengjen hamvai felett!

— **Folyó hó 29-kén** távozik Nyíregyházáról a képezde igazgatója dr. Bartsch Sámuel ur, új állomását elfoglalandó Baján, hová a közoktatásügyi minisztérium a természet-tudományok tanárává nevezte ki az állami tanítóképezdebe. — Tehát a képezde gondjai egyedül Ziman János tanár urra nehezedenek; no de 6 tanonczzal könnyen elvégezheti a kiszabott tantárgyakat, az elméleti előadásokat gyakorlatilag is bővítheti.

— **A N.-Kállóban** tartott szabolcsmegyei bizottmányban tanfelügyelő ur ujjolag előterjesztette a fel-
nőtt oktatási ügyét. — Bizony ideje volna, ha Nyíregyházán is a városi hatóság erélyesen intézkednék, miszerint e tél folytán az irni-olvasni nem tudó felnőtt egyének oktatásában részesüljenek.

— **Visszaélés a szabad iparral.** A közönség köréből számtalan panaszt hallunk, hogy egyes nyereszkező egyének a piaczon mesterséges drágaságot idéznek elő, sőt sok esetben drága pénzért is alig lehet megvenni némely árucikkiket az ő kapzsiságuk folytán. E rozslék egyének ugyanis a keddi betipiaczot megelőzőleg, már hétfőn reggel lesben állnak a városvegeken, s az érkező vidéki szekereket megrohajják s az árukat ravasz beszédekkel megvásárolják; sőt sok esetben néhány krajczárért lefogalván — ha talán jó nyereséggel nem tudnák eladni, — egész napon megvárattják a szegény fajúsi embert, ki aztán sem el nem adhatja termékét a kellő időben, sem pedig a csekély foglalt adott csalo kupeztől nem kapja meg pénzét. Ezen visszaélések igen szomorú kinövésai a szabad iparnak, s a közönség érdekében nagyon üdvös dolgot cselekednék a városi hatóság, ha e bajon valamiképp segítni tudna és akarna.

— **A tiszavidéki vasut** választmányja okt. 23-kán gyűlést tartott, melyen valamennyi pesti és bécsi választmányi tag részt vett. A társulatot érdeklő több nagyon fontos kérdés volt napirenden. A m. hó 22-kén kinevezett ötös bizottság gazdag adatokkal felszerelt jelentést terjesztett elő, azon kérdéseket illetőleg, melyekre a f. évi augusztus 6-kán kelt miniszteri leirat folytán a társulatnak választ kell adnia.

Első ezek között a pénzügyminiszter ajánlata a temesvár-orsovai, vagy arad-lugos-orsovai vasut specialis garantiáját illetőleg. A kormány kívánja, hogy a társulat is vegyen részt e garantiában azon összeggel, mely a 6 és fél százaléki jövedelmet meghaladja. — A bizottság e követelést elfogadhatónak nem találta.

A régi vonalak jövedelmezősége annyira gyarapodott, hogy a lefolyt 9 hóból következtetést vonva, a tár-

sulatnak ez idén egy millióval nagyobb jövedelme lesz, mint tavaly volt; a részvényesek 11—12 százaléki osztalékra számíthatnak; garantia fejében jövedelmük felét kellene odaadni az új vonalra és ezt a részvényesektől várni sem lehet. — A bizottság a biztosítéki alaphoz évi subventiót ajánl. Az 1871. évi jövedelem vétetnék alapul. Ha a következő évek magasabb tiszta jövedelmet fognak adni, akkor a társulat a többitet 100,000 fitnyi maximalis összegig felajánlja az új vonal subventiójára. Szavazásra kerülvén a kérdés, 14 választmányi tag a bizottság javaslatát elfogadja; három: Szapáry gr. elnök kormány-képviselő, Kautz és Frennd ellenben azt indítványozták, hogy méltányos egyességet az által lehetne elérni, ha a jövedelmezőségtől eltekintve szavazna meg a gyűlés 100,000 frtot; a kormány által kért garantia összegeknek ez csak mintegy tizedrésze leendett. A határozatot elnök a bizottsági javaslat értelmében mondta ki.

Az áruk megosztását Szolnokon és azoknak a magy. államvonalra utalását Pestre leendő szállítás végett, a mint ezt a kormány leirata ajánlá, a bizottság nem találta elfogadhatónak, részben mivel a megosztás költséges és hosszabb időt vesz igénybe, részben mivel az ut is hosszabb, mi az üzlet kifejlődésére zsbibaszítólag hatna.

Hasonlag elfogadhatlannak találta a bizottság a kormány harmadik kívánságát: az arad-szolnoki vasut átadását illetőleg. — A választmány a bizottság javaslatait magáévá tette és elhatározta azokról a kormányt mielőbb értesíteni, hogy töle viszonzulást nyerjen.

A napirenden volt többi tárgyak közül említést érdemel még, hogy egy bizottság neveztetett ki, melynek feladata leendő a mezőtúr-acsházi vonal kitépítése tárgyában javaslatot készíteni; továbbá kiküldetett egy bizottság mely jelentést teendő az államvasutal köteendő forgalmi egyességről. A legközelebbi választmányi ülés december hó első vasárnapján fog megtartatni.

— **Az országos képző-művészeti társulat** rendez tagjai sorába, városunk következő lakosai léptek be: Kapros Gábor, Szathmáry Sándor, Gondy Károly, Dr. Deutsch Ferencz, Barna Mihály, Pusztay Lajos, Vecsey Imre, ifj. Csáthy Károly, Bethlen Mikó Róza grófnő, Kiss Sándor intendants, Möricz Antal, Klein Ignác, Posszert János, Kovács János, Komlóssy Imre, Beke Mihály, Buda-házy István, özvegy Kenessey Zsigmondné és Hoffmann Vilma.

— **A munka-képtelen honvédek** javára rendezett állam sors-játék 250,000 frtnál több tiszta jövedelmet hozott. E fényes siker következtében a hivatalos lap nyilvánosan köszönetet mond mindazon hivataloknak, egyeseknek és egyleteknek, kik nagyobb mennyiségű sorsjegyet minden üzleti díj nélkül adtak el.

— **Jassik Menyhért** helybeli ügyvéd kigyógyítása miatt Pestre ment ott hirtelen meghalt.

— **A bécsi kiállítás palota** főcsarnokának elkészítését a westphaliai Harkort czégre bízták, miután a válaikozók közül annak az ajánlata volt a legelőnyösebb. A csarnok magossága 250. átmérője 350 láb leendő: egész sulya 40,000 magában van meghatározva s 36 nyolczvan lábnyi magasságú vas oszlopokon fog pihenni. A csarnoknak 1872 szept. 15-keig el kell készülni s a kolozsalis építmény kivitele fölött melyhez már közelebb hozzá kezdenek Steiger mérnök fog örködni. Steiger jelenleg a florisdorfi Duna-híd munkalatainál van elfoglalva, melyek nem sokára bevégeződnek. E világ tárlat idejére „a muzeumok kongresszusát is tervezik. Továbbá, rajta vannak azon is, hogy a világ tárlatban a nemzetek házi-ipara szinte képviselve legyen. Ezen a téren Magyarország igen kitűnhet ha akar.

— **Utánzó példaképen** említjük fel, hogy Debreczen városa közönségéhez a főkapitány a budai honvédelemk bizottmányának felhívása s a városi közgyűlés végzése folytán felhívást intéz, hogy a Budavár ostrománál 1849. május 21-kén elvérzett s a budai krisztina-városi temetőben nyugvó honvédek sir- emlékére adakozzék.

— **Illésy György** temetése kedden délután nagy részvét mellett ment végbe. Az emlékszedet az elhunyt kívánsága szerint Szász Károly tartá, a sirnál pedig ugyancsak az elhunyt kívánsága szerint Hegedüs Sándor mondott felette búcsúbeszédet. A jóbarátok és ismerősök egy-egy levelet szakitottak a koporsó babékoszorujából — s áldást mondva a sokat szenvedett hamvaira.

— **Amerikában** Michiganban Manister város egészen elhamvadt, s a tűzvész okozta kárt 114 millió dollárra teszik. A lángok körülzárolták a lakosokat s száztövenen égtek meg, míg számosan a folyóba veszték, úgy hogy az égésnek összesen 500 ember élet esett áldozatul. **Chicago** ban is nagy mérvben pusztított a tűz mely 9 angol mértföldre terjed.

— **Spanyolországban** a jelen kormány szénája nem a legjobb rendben van, minden pillanatban új kitéréséktől lehet tartani.

— **Stokholmban** gróf Wachtmeister külügyminisztert az utszán szél érte s azonnal meghalt.

